Suuri valiokunta 22.5.2023

Outokummun lausunto hallituksen kannanottoon

Outokummulla on kunnianhimoinen ilmastostrategia vähentää päästöjä 42 % läpi arvoketjun vuoteen 2030 mennessä. Olemme tavoitevauhdissa – vuoden 2023 loppuun mennessä olemme vähentäneet päästöintensiteettiämme 27 % vuoden 2016 lähtötasosta. Hiilijalanjälkemme on jo nyt 75 % globaalia ruostumattoman teräksen keskiarvoa pienempi, ja käyttämistämme raaka-aineista jopa 95 % tulee kierrätysmateriaaleista.

Näemme vihreän siirtymän merkittävänä mahdollisuutena, niin meille yrityksenä kuin koko Suomelle sekä Euroopalle, rakentaa tulevaisuuden kilpailukykyä. Hallituksella on tärkeä rooli teollisuuden vihreän siirtymän tukemisessa sekä vaikuttamisessa EU:n tasolla. Terästeollisuuden investoinnit päästöjen vähentämiseksi ovat mittavia, ja vaativat johdonmukaista ja pitkäjänteistä ilmastopolitiikkaa.

Outokummun ilmastostrategian toteutuminen edellyttää:

- Puhtaan ja kustannustehokkaan sähkön saatavuuden varmistamista, ml. ydinvoima
- Hiilen globaali hinnoittelu luomaan tasapuolisen pelikentän
- Markkinaehtoisen kysynnän kasvattamisen regulaation avulla vihreälle terälle
- Vihreää siirtymää tukevia julkisia ja yksityisiä rahoitusmekanismeja

Outokummun suorista päästöistä lähes 50 % syntyy fossiilisesta koksista. Sen hiilidioksidipäästöjen vähentäminen vaatii fossiilisen koksin korvaamista biogeenistä alkuperää olevalla biokoksilla. Fossiilisen koksin korvaaminen biogeenisellä (ns. vihreällä) biokoksilla edellyttää metsäteollisuuden jätteiden ja sivuvirtojen ja muun soveltuvan biomassan riittävää saatavuutta biohiilen saatavuuden takaamiseksi ja näin biomassaa voitaisiin hyödyntää korkeamman jalostusarvon käyttöön energiateollisuuden sijaan.

E 9/2024 vp Valtioneuvoston selvitys: Osana Outokummun ilmastostrategiaa myös hiilen talteenotolla ja varastoinnilla sekä hyödyntämisellä on merkittävä rooli kohteissa, joissa päästöjen vähentäminen ei ole mahdollista. Tuemme hallituksen kantaa erottaa sääntelyssä biogeeninen ja fossiilinen hiilidioksidi – lisäksi siirtymäajalla tulisi huomioida lainsäädännössä biogeenisten ja fossiilisten päästöjen eriyttäminen massabalanssiperiaatteella, jonka avulla biogeeninen hiilidioksidi voidaan nimenomaan hyödyntää täysmääräisesti muiden teollisuudenalojen päästöjen poistamisessa. Biogeenisen hiilidioksidin talteenotto, varastointi ja hyödyntäminen mahdollistavat uutta, kestävää liiketoimintaa. Tämä edellyttää, että talteenotolle, varastoinnille ja hyödyntämiselle on olemassa riittäviä kannustimia. Pelkät velvoitteet eivät luo uutta teknologiaa tai tee yritysten investoinneista kaupallisesti kannattavia.

E 10/2024 vp Valtioneuvoston selvitys: Tuemme Suomen kantaa vuoden 2040 nettopäästövähennystavoitteen (90 %) osalta, korostaen että pääpainon tulisi olla kustannustehokkaissa päästövähennyksissä. Yhdymme myös Suomen linjaan komission näkemyksestä siitä, että ydinenergia on osa tarvittavaa vähäpäästöistä energiapalettia ja edellyttää pienten modulaaristen reaktorien kehittämistä – Suomen kanta ei sen sijaan huomioi komission sisältämää toteamusta EU:n valmistus- ja innovointivalmiuksista, jotka nopeuttavat SMR:ien toteuttamista EU:ssa vuoteen 2030 mennessä. Käytännössä Suomessa vuoden 2030 alkuun mennessä ei ole mahdollista toteuttaa pientä modulaarista reaktoria johtuen tarvittavien selvitysten, päätösten ja lupien saavuttamisen aikataulusta.

E 28/2024 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonannossa tunnistetaan tarve edistää yksityisiä investointeja ilmastoriskien hallitsemiseksi ja ilmastokestävyyden vahvistamiseksi.

Outokummun näkemyksen mukaan on tervetullutta, että komissio pyrkii mobilisoimaan myös yksityistä rahoitusta, ja että ilmastokestävyyden rahoitusta tullaan pohtimaan yhdessä myös teollisuuden toimijoiden kanssa.

Ilmastokestävien investointien tekeminen vaatii, että ne ovat myös kaupallisesti kestäviä. Ajatus konkreettisesta riskiperustaisuudesta sääntelyä ohjaavana periaatteena tulee jatkossakin huomioida myös pankkien ja vakuutusyhtiöiden vakavaraisuussääntelyssä. Tarve rahoittaa ilmastokestävyyttä korostaa tarvetta yhteiseurooppalaiselle tehokkaalle puhtaalle siirtymälle. Komission ja jäsenvaltioiden tuki siirtymälle esimerkiksi energiatehokkuutta parantavien rakenneuudistusten muodossa edistää hankkeiden houkuttelevuutta myös yksityistä rahoitusta tarjoavien toimijoiden silmissä.